

Van zwart gat naar een nieuwe toekomst

Het Erik Scherder Huis:
een nieuw ontwikkeltraject
voor jongvolwassenen met
ernstig hersenletsel

Het Erik Scherder Huis

Voor jongvolwassenen met ernstig niet-aangeboren hersenletsel (NAH) ontbreekt na de revalidatie vaak een duidelijk toekomstperspectief. Door het letsel zijn hun oorspronkelijke plannen niet altijd meer haalbaar. Ook het initiatief om een nieuwe toekomst op te bouwen ontbreekt vaak. Het Erik Scherder Huis (ESH) is opgericht om in deze fase ondersteuning te bieden. Samen met deelnemers wordt gewerkt aan het ontdekken, ontwikkelen en realiseren van een tweede, nieuwe toekomst. Dit gebeurt via een verrijkt ontwikkelprogramma van 12 tot 18 maanden. Het programma bestaat uit verschillende onderdelen, zoals begeleiding bij een studie- of stageproject en ondersteuning bij dagelijkse, creatieve en sportieve activiteiten. Het doel is om samen een passende invulling voor de toekomst te vinden.

Het onderzoek

We evalueerden hoe het programma er twee jaar na de start voor staat middels 36 interviews met deelnemers, naasten, medewerkers en vrijwilligers. Dit vulden we aan met dossieronderzoek en observaties. Over deze data voerden we een kwalitatieve analyse uit. Daaruit kwamen vijf thema's naar voren.

De thema's

De thema's gaan over de ervaringen van de deelnemers met het programma en verbeterpunten die hieruit volgen. De thema's zijn:

1.

Het zwarte gat uit

Veel deelnemers bevinden zich voor de start van het programma in wat ze 'een zwart gat' noemen. Het ESH biedt ze nieuwe kansen en ontwikkelmogelijkheden en deelnemers krijgen een nieuw perspectief op de toekomst. Voor alle betrokkenen, en vooral voor deelnemers, is het belangrijk dat het doel van het ESH en alle programmaonderdelen duidelijk is.

"Toen merkte ik echt dat je in dat zwarte gat valt, want je vrienden die gaan naar een studie. De volwassenen in je familie die werken. En wat doe ik dan?"

2.

Verwachtingen en werkelijkheid

Het goed afstemmen van verwachtingen blijkt een belangrijke voorwaarde te zijn voor het succesvol afronden van een traject. Verwachtingen liggen namelijk soms gevoelig, en blijken niet in alle gevallen realistisch te zijn. Bovendien lopen verwachtingen van ouders, deelnemers en hulpverleners soms ver uiteen.

3.

Houd ons op de hoogte

Bij het ESH zijn veel verschillende mensen betrokken. Efficiënte en duidelijke communicatie is daarom van groot belang. Trajecten en doelen moeten goed worden afgestemd. Ook tussen vaste medewerkers moet onderlinge communicatie open en transparant zijn. Zo kunnen problemen en miscommunicaties vroegtijdig gesignaleerd worden.

"Laatst hadden we ook een gesprek met de gemeente. En toen vroeg ze ook allemaal dingen. Hoe het gaat. En wat de doelen zijn. Of die behaald worden... Maar ik kan dat natuurlijk nergens vinden. Dus dan moet ik het echt vragen."

4.

Vrijwilligers versterken

Vrijwilligers hebben een belangrijke en onmisbare rol in de begeleiding van de deelnemers. De rol van vrijwilligers in het ESH kan nog verder worden uitgewerkt. Ook zijn vrijwilligers gebaad bij inhoudelijke en praktische ondersteuning.

5.

Groeien in kennis

Het ESH is een startende organisatie waar veel potentie aanwezig is om te groeien. Zo is er ook groei mogelijk in de aanwezige kennis op de werkvloer. Er is onder deelnemers, hun naasten en vrijwilligers behoefte aan meer expertise over NAH.

Conclusies

"Zonder het Erik Scherder Huis was ik niet waar ik nu ben."

Uit het onderzoek blijkt dat het ESH een unieke en waardevolle rol in het zorglandschap voor jongvolwassenen met hersenletsel vervult. Er bestond niet eerder een programma dat ondersteunt bij het hervinden van een plek in de maatschappij. Deelnemers ervaren structuur, ontwikkelen zich en krijgen weer zicht op een toekomstperspectief. Helder verwachtingsmanagement en regelmatige, duidelijke communicatie met deelnemers, naasten en vrijwilligers zijn essentieel. Door scherp te blijven op deze aandachtspunten, blijft het programma aansluiten bij wat deelnemers nodig hebben om stappen richting een nieuwe toekomst te zetten. We geven negen adviezen om het ESH of soortgelijke programma's (verder) te verbeteren of vorm te geven:

1.

Leg duidelijk uit wat en voor wie het programma is. Het doel van het ESH moet voor iedereen duidelijk zijn.

2.

Vertel waarom elk programmaonderdeel belangrijk is (bijvoorbeeld: waarom doen we creatieve of sportieve activiteiten?).

3.

Bedenk samen met de deelnemer en naasten een haalbare en passende doelen.

4.

Spreek verwachtingen duidelijk uit. Maak elke verwachting concreet, en zorg dat ze aansluiten bij de opgestelde doelen en subdoelen.

5.

Maak duidelijk wie er wel en niet kan deelnemen aan het programma, en zorg voor een helder intakebeleid.

6.

Zorg voor goede en duidelijke communicatie met iedereen: deelnemers, naasten, medewerkers, vrijwilligers en andere samenwerkingspartners.

7.

Plan vaste overlegmomenten in met de deelnemers en naasten.

8.

Zorg voor een duidelijke rol- en taakverdeling voor vrijwilligers. Beschrijf wie wat doet en begeleid vrijwilligers goed, vooral in de eerste fase.

9.

Vergroot de kennis van de medewerkers en vrijwilligers over NAH.